

Monumentnummer*: 513071

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2000
Kadaster deel/nr 82842/150

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

Locatienaam	Locatieomschrijving
Helmond	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Helmond	O			654

Omschrijving**

Inleiding

De ONZE LIEVE VROUWE MIDDELARES ALLER GENADENKERK is gebouwd in 1928-1929 naar ontwerp van architect L.J.P. Kooken in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de Neogotiek. Het godshuis te Brouwhuis werd gebouwd als hulpkerk van de parochie te Bakel, waar men eerst ter kerke ging. De opdracht werd verleend door de Paters van het Heilig Hart te Bergen op Zoom, die in de nabijheid aan de Deurneseweg 9 een seminarie lieten bouwen. De toestemming tot het bouwen van dit opleidingsinstituut hing samen met de bouw van de kerk. Bij verbouwingen in de jaren zestig is de inwendige polychromie verdwenen en zijn de gepleisterde gewelven afgedekt met houten schrootjes. De kerk bezit een reeds van Rijksweg beschermd orgel uit 1788.

Omschrijving

De centraliserende kruiskerk bezit een toren bij de rechtgesloten absis. De kerk telt drie traveeën tot de viering en één travee vóór de absis. De transepten hebben elk twee traveeën.

De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen, voorzien van siermetselwerk in reliëf. De traveeën worden gescheiden door zware baksteen steunberen met versnijdingen onder ezelsrug. Elk bouwdeel heeft een eigen zadeldak met rode romaanse pannen, opklimmend tot dat van de toren. De hoekvorsten zijn gedecoreerd met concentrische cirkels.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De hoofdingang bevindt zich aan de zijde van Peeleik, in een voorportaal onder zadeldak. Aan weerskanten van de deur is een baksteen muurtje langs de treden gemetseld. De spitsbogige vleugeldeuren zijn voorzien van sierbeslag en siermetselwerkbanden rondom. Aan weerskanten een getrapte keperboograampje met blank glas-in-lood. Hier boven een getrapte siermetselband en een rondraam. De aanzetten van de topgevel en het kruis op de top zijn van natuursteen. Het gevelvlak is gevuld met siermetselwerk en in een ruit het CHIROTEKEN. In de zijden bevinden zich zij-ingangen met siermetselwerk er boven waaronder een kruis. In de oksel van voorportaal en schip is aan beide zijden een vijfhoekige kapel geplaatst met vijfzijdig kegeldak, de één nog voorzien van zinken bolpiron. In het schip en de transepten bevinden zich getrapte keperboogvormige vensters, van een groter formaat dan die in voorportaal en zijkapellen. Aan de bovenzijde zijn deze omrand met siermetselwerk. Onder de gootlijst is een tandlijst gemetseld. In de zijden van het transept bevindt zich een klimmende reeks getrapte keperboogvensters. In de topgevel hiervan is in een ruit de letter "M" gemetseld. Het schip en de transepten worden van elkaar gescheiden door de viering, die een eigen en hoger opgemetseld kruisend zadeldak bezit. Hierachter bevindt zich de rechtgesloten absis en de rechthoekige toren. In het bovenste gedeelte zijn getrapte keperboogvormen als galmgaten uitgespaard. Aan de brede naar het schip gerichte zijde zijn dit er vijf, aan de andere kant twee. Hier boven een zadeldak met in de topgeveleinden wijzerplaten en aan de andere kant uurwerken in kleine topgevels. Het dak wordt bekroond door een sierkruis en een windhaan. Het inwendige van de kerk wordt gekenmerkt door een ruimtelijke opzet. Korte baksteen steunberen dragen zware houten balken die de ruimte vrij houden. In de viering komt het geheel samen in een kruisgewelf van balken. De balken zijn voorzien van afschuiningen en stroomvormen. De bouwdelen worden verder van elkaar gescheiden door baksteen spitsbogen. De baksteen muren zijn heden beige geschilderd, de oorspronkelijke tegelbevloering is bedekt met vaste vloerbedekking. In de transepten zijn biechthokjes opgenomen met in het midden een rondboog- en aan de zijden een ellipsboogvormige opening.

Via het voorportaal komt men bij de orgeltribune, voorzien van een baksteen borstwering.

Eenklaviers orgel met aangehangen pedaal, gemaakt door A.J. van Gruisen in 1788 voor de RK Schuilkerk St. Martinus in Bolsward, 1850 door D.S. Ypma gerestaureerd en in de toenmalig nieuwe parochiekerk te Bolsward overgeplaatst. In 1934 in Helmond (Brouwhuis) geplaatst waarbij het oorspronkelijke meubel en front werd verwijderd. In 1982 gerestaureerd door de firma Verschuieren uit Heijthuisen. Bij die gelegenheid voorzien van een historisch orgelmeubel, afkomstig uit de hervormde kerk van Oisterwijk.

In de kerk bevinden zich diverse ongesigioneerde en ongedateerde onderdelen, zoals neogotische knielbankjes. Er is een hardstenen doopvont met bronzen deksel. Er zijn gepolychromeerde houten beelden; Jozef met lelietak en Maria met Kind. Delen van het hoogaltaar, enkele figuratieve bronzen plaquettes, zijn opgenomen in de absis.

Aan weerskanten van de ingang is er een kapel; één met een gekroonde Maria met Kind en een kapel voor Gerardus Majella.

Waardering

De kerk is van algemeen belang. Zij heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de ontwikkeling van het katholicisme in het interbellum, met name de stichting van nieuwe kerkdorpen, zij is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de dorpskerk. De kerk heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de regionale interpretatie van Expressionistische stijlvormen met een markante torenoplossing en als voorbeeld van het werk van de architect Koonen. Zij is gaaf bewaard gebleven en door de combinatie van kerk en pastorie betrekkelijk zeldzaam.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Religieuze gebouwen

Kerk en kerkonderdeel

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument